

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

System usług wodnych w Polsce

Departament Zasobów Wodnych
Ministerstwo Środowiska

Usługi wodne w Ramowej Dyrektywie Wodnej

„Usługi wodne” - oznaczają wszystkie usługi, które gospodarstwom domowym, instytucjom publicznym lub każdej działalności gospodarczej umożliwiają:

- ✓ pobór, piętrzenie, magazynowanie, uzdatnianie i dystrybucję wód powierzchniowych lub podziemnych,
- ✓ odbieranie i oczyszczanie ścieków, które następnie odprowadzane są do wód powierzchniowych.

„Korzystanie z wód” - oznacza usługi wodne wraz z jakąkolwiek inną działalnością określoną na mocy art. 5 i załącznika II, mające znaczny wpływ na stan wód.

Korzystanie z wód w Prawie wodnym z 2001 r.

- ❑ Korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki i dzieli się na:
 - Powszechne korzystanie z wód, które przysługuje każdemu.
 - Zwyczajne korzystanie z wód, które ma ograniczony zakres przedmiotowy
 - Szczególne korzystanie z wód, z którym jest związane koncesjonowanie (pozwolenia) w Prawie wodnym i obowiązek opłaty w Prawie ochrony środowiska

- ❑ Gospodarowanie wodami jest oparte na zasadzie zwrotu kosztów usług wodnych, uwzględniających koszty środowiskowe i koszty zasobowe (art. 1 ust. 5) – zasada generalna.

- ❑ Usługi wodne oznaczają działalność umożliwiającą gospodarstwom domowym, instytucjom publicznym i podmiotom gospodarczym zaspokojenie ich potrzeb wodnych, w szczególności przez:
 - utrzymywanie i kształtowanie zasobów wodnych, przede wszystkim przez piętrzenie, pobór, magazynowanie, uzdatnianie i dystrybucję wody;
 - odbieranie, oczyszczanie i odprowadzanie ścieków.

Usługi wodne i korzystanie z wód w nowym Prawie wodnym

- Korzystanie z wód nie może powodować pogorszenia stanu wód i ekosystemów od nich zależnych, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie, w szczególności nie może naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, powodować marnotrawstwa wody lub marnotrawstwa energii wody, a także nie może wyrządzać szkód – zasada generalna.
- Dopuszcza się korzystanie z każdej wody w rozmiarze i w czasie wynikających z konieczności:
 - ✓ zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów lub innych miejscowych zagrożeń;
 - ✓ zapobieżenia poważnemu i nagłemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu znacznej wartości, którego w inny sposób nie można uniknąć.
- Korzystanie z wody w sytuacji kryzysowej – nowe regulacje.

Usługi wodne i korzystanie z wód w nowym Prawie wodnym

- ❑ Zmodyfikowany zakres korzystania z wód i nowy podział na:
 - Powszechne korzystanie z wód – przysługuje każdemu,
 - Zwyczajne korzystanie z wód – ograniczony zakres przedmiotowy,
 - Szczególne korzystanie z wód – zgoda wodnoprawna,
- **Usługi wodne – nowa regulacja na gruncie
Prawa wodnego**
 - ✓ Zgoda wodnoprawna,
 - ✓ Obowiązek stosowania urządzeń pomiarowych,
 - ✓ Obowiązek ponoszenia opłaty za usługi wodne,
 - ✓ Obowiązek ponoszenia opłat podwyższonych

Usługi wodne w nowym Prawie wodnym

- ❑ Usługi wodne polegają na zapewnieniu gospodarstwom domowym, podmiotom publicznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą możliwości korzystania z wód w zakresie wykraczającym poza zakres powszechnego korzystania z wód, zwykłego korzystania z wód oraz szczególnego korzystania z wód - definicja.
- ❑ Gospodarstwom domowym, podmiotom publicznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą zapewnia się dostęp do usług wodnych na zasadach określonych w przepisach ustawy – gwarancja ustawowa.

Usługi wodne obejmują:

- ✓ **1) pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych;**
- ✓ 2) piętrzenie, magazynowanie lub retencjonowanie wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz korzystanie z tych wód;
- ✓ **3) uzdatnianie wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich dystrybucję;**
- ✓ **4) odbiór i oczyszczanie ścieków;**
- ✓ **5) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych;**
- ✓ **6) korzystanie z wód do celów energetyki, w tym energetyki wodnej;**
- ✓ **7) odprowadzanie do wód lub do urządzeń wodnych – wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast;**
- ✓ 8) trwałe odwadnianie gruntów, obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych, a także odprowadzanie do wód – wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast;
- ✓ 9) odprowadzanie do wód lub do ziemi wód pobranych i niewykorzystanych.

- Opłata za korzystanie ze środowiska jest ponoszona za:
 - ✓ wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza;
 - ✓ przydzielone uprawnienia do emisji na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych;
 - ✓ **wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;**
 - ✓ **pobór wód;**
 - ✓ składowanie odpadów.
- Administracyjna kara pieniężna jest ponoszona za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska, ustalonych decyzją (pozwolenie wodnoprawne albo pozwolenie zintegrowane), a także w zakresie magazynowania odpadów i emitowania hałasu do środowiska.

System opłat za wodę w Prawie ochrony środowiska

- ❑ Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska, w tym z opłat za pobór wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi oraz wpływy z administracyjnych kar pieniężnych, stanowią:
 - przychód:
 - ✓ NFOŚiGW,
 - ✓ wfośigw;
 - dochód:
 - ✓ budżetów powiatów,
 - ✓ budżetów gmin.
 - ❖ Górne jednostkowe stawki opłat i kar określa ustawa – Prawo ochrony środowiska, zaś jednostkowe stawki opłat i kar określają akty wykonawcze do tej ustawy.
 - ❖ Stawki opłat i kar podlegają corocznej waloryzacji i są ogłaszane w drodze obwieszczenia.

System opłat za usługi wodne w nowym Prawie wodnym

- ❑ Opłaty za usługi wodne uiszcza się za:
 - pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych;
 - wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
 - odprowadzanie do wód:
 - ✓ wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast,
 - ✓ wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast;
 - pobór wód podziemnych i wód powierzchniowych na potrzeby chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych;
 - wprowadzanie do wód lub do ziemi ścieków z chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych.

System opłat za usługi wodne w nowym Prawie wodnym

- ❑ Opłaty za usługi wodne uiszczą się także za:
 - zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² robót lub obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem, mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70% powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej;
 - wydobywanie z wód powierzchniowych, w tym z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego, kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
- ❖ Są to przypadki szczególnego korzystania z wód, które zostały objęte opłatą za usługi wodne

Opłaty za usługi wodne najważniejsze informacje

- ❑ Opłata za usługi wodne w formie opłaty stałej – odniesiona do pozwolenia wodnoprawnego albo zintegrowanego – rodzaj „abonamentu” i zachęta do ograniczania zakresu korzystania z wód.
- ❑ Opłata za usługi wodne w formie opłaty zmiennej – odniesiona do faktycznego zakresu i rozmiaru korzystania z wód – obowiązek opomiarowania od dnia 1 stycznia 2021 r.
- ❑ Ograniczony katalog zwolnień z obowiązku opłatowego.
- ❑ Opłaty podwyższone:
 - za brak pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego,
 - za korzystanie z przekroczeniem warunków określonych w tych pozwoleniach.
- ❑ Odrębna regulacja dla użytkowników rybackich.
- ❑ Nowe reguły ustalania wysokości opłat oraz ich poboru.

Opłaty za usługi wodne najważniejsze informacje (c. d.)

- ❑ Określenie górnych jednostkowych stawek opłaty za usługi wodne oraz opłaty podwyższonej w ustawie, zaś jednostkowych stawek opłat w aktach wykonawczych.
- ❑ Brak corocznej waloryzacji.
- ❑ Podmioty ustalające wysokość:
 - Wody Polskie w zakresie :
 - ✓ opłat za usługi wodne,
 - ✓ opłat podwyższonych za brak wymaganego pozwolenia
 - Organy Inspekcji Ochrony Środowiska – w zakresie opłat podwyższonych za przekroczenie warunków korzystania z wód określonych w pozwoleniach wodnoprawnych albo w pozwoleniach zintegrowanych.
 - Wójt, burmistrz, prezydent miasta w zakresie opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej (...).

Opłaty za usługi wodne najważniejsze informacje (c. d.)

- ❑ Wpływy z tytułu opłat za usługi wodne oraz opłat podwyższonych stanowią przychody Wód Polskich, z wyjątkiem wpływów z:
 - ✓ opłat za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
 - ✓ opłat podwyższonych dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi
- które w 10% stanowią przychód Wód Polskich, zaś w 90% stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- ❑ Wpływy z tytułu opłaty za usługi wodne za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej (...) stanowią w 90% przychód Wód Polskich, zaś w 10% dochód budżetu właściwej gminy.

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

www.mos.gov.pl

Dziękuję za uwagę

Ministerstwo Środowiska